

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

6. De aliis v asis in sacto Ministerio adhiberi solitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

rea, cum diminutionem non passus fuerit, nequaquam alius est. Neque enim, si ferrum v. g. igne ad fornacem excandescat, diversum sit ab eo, quod erat.

Initas dum est ita igneus Calix, fit ineptus ad sacrificium, ergo iam amittit consecrationem. Respondeo etiam quando Calix immundus sinegmate, seu sapone, ut abstergetur, obvolvitur, est ineptus ad Sacrificium & tamen non amittit consecrationem: neganda est igitur consequentia, quia non fit ineptus veluti quoad substantiam, sed solum quoad circumstantiam accidentalem, quæ facit, & sine vasis mutatione tollitur.

6. Illa per hanc occasionem est aliquorum sententia corrigenda, non enim est verum, quod aliqui, universa- liter, affirmant: per ictum mallei Calicem, vel Patenam amittere consecrationem. Ita Azor. aliique quos citat & sequitur Tambur. de *jur. Abb. tom. 1. d. d. 23. quest. 3. n. 6.* Sane si per ictum frangatur, vel ineptus, quoad substantiam pro sacrificio fiat, amittere non est dubium: At si ineptus non fiat cur dici possit amittere: ex Bonac. de *Euch. d. 4. quest. ult. p. 9. n. 19.* amitteret, etiam si in terram, super lapidem Calix sine ulla prorsus mutatione concideret, quod nemo dixit. Imò licet aliquantulum tunc contorqueretur, ita ut mallei vi, cum dexteritate continuari possit, non amitteret; quia semper remanet idem consecratus Calix, ut ex dictis patet.

§. VI. De aliis Vasis in Sacro Ministerio adhiberi solitis.

Pixis, seu Ciborium, sphaera seu lunula, & quodcumque aliud vas, in quo servatur immediate facratissima Eucharistia, ut item fistula aurea, per quam Sanctissimum Sanguinem, in Missa solemnè Summus Pontifex attrahit, consecratione non indigent, nec benedictione. Ita Suar. de *Sacr. d. 1. sect. 7. §. 2. obiter* Delugo de *Euch. d. 20. sect. 4.* Hurtad. de *Sacrif. d. 4. diff. 10* aliique. Quia tamen, in Rituali Romano ponitur propria Pixidis benedictio, benedicenda erit ex congruitate: quam doctrinam extendit Layman l. 5. c. 6. n. 22. ad vasculum, ubi servatur sacrum Christum.

2. Neque dicas: Calix est consecrandus, ergo, & Pixis: Ne id dicas, inquam, quia in requisitis à iure, non est aptum argumentum, à paritate, Adde & adesse congruentiam disparitatis; siquidem, in Calice, per se & semper, fit Sanctissimi Sanguinis consecratio, per quam primo fit praesens Christus Dominus; in pixide verò, ut etiam supra Corporale, non nisi per accedens, si quando adiunt multa particula consecranda, per se enim sacratissimum Corpus, in manibus Sacerdotis consecratur. Quod hæcenus dictum à me est impugnat Diana. Is enim cum retulisset, mea iam dicta verba, incipiendo ab illo (adde, & adesse) sic habet. Hanc distinctionem in ordine ad reverentiam debitam Eucharistiae, nullus est, qui non videat esse metaphysicam; siquæ ex illa sequeretur, neque Patenam, neque Corporale esse consecrandum, vel benedicendum; quia in ipsis per accedens Corpus Christi consecratur. Nam, ut vult Tamburinus, Corpus Christi per se consecratur in manibus Sacerdotis. Sed hoc dicere est absurdum. Ergo, &c. Hæc Diana quæ in tribus placere non potest.

Primo, quia amittit argumentum, cui ego verè innitor, nempe ductum à non requisitis à iure.

Secundo, quia quam ego Congruentiam appello, ipse ita versat, ac si vellem, illam esse convincentem rationem.

Tertio, quia hanc eandem Congruentiam inde impugnat, quod sequeretur Patenam, & Corporale non esse consecranda, vel benedicenda.

Sed quæso te, dividatur dictum, ne detur ansa labendi. Aliud enim est, loqui de Patena, aliud de Corporali: & aliud, de Consecratione, aliud de Benedictione. Nam primum quidem noster hic sermo est de Consecratione, non de Benedictione: sic enim proposui initio huius n. 2. [neque dicas Calix est consecrandus, ergo & Pixis] Cur ergo à Consecratione, amice Lector, transit ad Benedictionem? Deinde, aliud est decernere de Patena, aliud de

ex ita artificiose concinnare, ut vix præteritus defectu apparere possit; idque sine ulla calicis immutatione, dis-
am consecrationem amississe; quia propter illud fo-
amen, unde sanctissima species exudebant, aptum ne-
quam remaneret ad sacrificium.

Hinc inferunt Doctores *ibid. & passim*: si in cali-
ce non tornatili, separatur per fractionem, cuppa à pede cum
fit Calix ineptus ad sacrificium, perdi consecratio-
nem: non perdi autem in tornatili, quia licet, fit partes
separatur, non fit aptus ad sacrificium, cum conse-
cratio fuerit in utraque parte per modum unius exhibi-
ta, tamen cum rursus partes conjunguntur, est aptus:
& ex alia parte est idem moraliter Calix, qui erat prius,
quare erit sicut prius consecratus: hæc enim arte fa-
cta, ut v. g. horologium, si dissolvantur eius partes, &
iterum uniantur, eadem sunt, ac erant antea; non sic
fragantur, & iterum artificis ministerio compagi-
entur.

3. Quid si Calix (idem de Patena) argenteus in in-
teriore cuppa inauratus perdat sensum omnem inauratio-
nem? Dico cum Hurtad. de *Sacrif. d. 4. diff. 10* non amitte-
re consecrationem, sicut etiam nec amitteret, si non
esset inauratus, & attritione paulatim nova superficies
appareret. Ratio utriusque est, quia semper remanet
idem Calix.

4. Dixi (Argenteus) nam si forte sit, de antiquiori-
bus (quales adhuc persunt Romæ) ex stanno, vel ære
inauratis, aurumque totum, vel ex maiori parte abra-
sum esset; propter aliud caput amovendum esset à sacri-
ficio, nempe, quia non esset ex apta materia, ut supra
vidimus. Dices: At tunc erat apta materia, & ex alia
parte nunc, quamvis ablato auro, idem Calix perseverat,
& consequenter per nos perseverat consecratio, ergo
cur erit amovendus? Respondeo. Urget hæc ratio, nam
propterea illud prius, quod nos diximus, esset consu-
endum, hoc posterius, quod tu urges, non condemnan-
dum.

5. Im Calix eiusmodi, ex cuius concavo abrafum
est paulatim totum aurum, si de novo ab Artifice inau-
ratur, amittit consecrationem, ita ut nova consecra-
tione indigeat?

Plures amittere putant Palad. Armil. Ang. Tabien.
Azor. Suar. Valq. Regin. Bonac. Hurtad. de *Sacrif.*
d. 5. diff. 10. & Dian. 2. p. 11. n. 15. ref. 3. Ratio præcipua est
quia ponitur nova superficies auri, quam superficiem
mox totus est sanctissimus Sanguis, quæ cum tota
nova fit, consecrata non est. Neque dicas superficiem
esse accessoriam, & minus principalem, atque adeo de-
bere sequi partem principalem, quæ est totus Calix,
qui est ex dictis n. 3. consecratus; ne id dicas (inquiant)
nam superficies, quamvis quoad quantitatem sit
minor pars tamen quia ipsa tangit immediatè sacras
species, pars magis principalis dicenda est.

6. Alij probabilius putant remanere consecratum.
Sic Delugo de *Euch. disp. 20. sect. 1. n. 95.* Dian. 2. p. 11. n. 15.
ref. 3. Laym. Coninch. ab eodem citati. Ratio præcipua
est, quia est idem Calix, sicut eadem est Ecclesia conse-
crata, si de novo dealbetur, neque enim oportet eam
iterum consecrare. Nec inauratio, ut dicunt prædicti,
est pars principalis, est enim accessoria, sicuti quando
pars modica Corporalis reficitur, etiam si refectio ea-
dat in partem, quæ occupetur ab integra particula, non
erit, nisi pars minus principalis, & accessoria.

7. Dices cum Suatio, si una cuppa subtilissima auri
poneretur intra cuppam talis Calicis, indigeret conse-
cratione; sed ita se habet illa superficies auri novi, ergo
&c. Respondeo, negando minorem, quia in nostro ca-
su, est unum & idem vas, in casu Suatii, est duplex.

8. Dices iterum. At ad novam eiusmodi inauratio-
nem, igne opus est, atque adeo Calix videtur mutari, &
non remanere idem. Respondeo, certum est, si Calix ali-
quo tandem modo efficeretur alius, vel frangeretur
non esse in casu proposito, at si ut aurum superaddatur
Calix solum excanduerit, non erit mutatus, ac propte-

de Corporali. Aio enim, Corporale esse benedicendum ut dixi hoc eodem lib. 1. cap. 5. § 3. & item Pixidem esse ex congruitate benedicendam, ut dixi modo num. 1. quam solam benedictionem ipsis sufficere iura censuerunt.

Aio item, Patenam non indigere consecratione ex eo capite, quod in illa per se Christi Corpus consecratur: sed ex alio capite seu congruentia, quæ sufficiens visa est Ecclesiæ, eamque explicuit in oratione, quam Episcopus recitat in consecratione Patenæ. In Pontif. Rom. d. Consecr. Patenæ, & Calicis [Remus, inquit, Fratres Charissimi, ut divinæ gratiæ benedictio consecret, & Sanctificet hanc Patenam, ad constringendum in ea Corpus Domini nostri Iesu Christi, qui Crucis passionem sustinuit pro nostrum omnium salute.] Hactenus oratio. Quoniam igitur in Corporali, & Pixide, neque consecratur, neque per se constringitur Corpus Christi; Ideo iudicavit Ecclesiæ, satis ipsi esse benedictionem, eamque ex congruitate ducto ex contactu ejusdem Christi Domini nostri. At voluit in Patenæ, & Calice consecrationem adhibere quia in ipsis, constringitur Christi Corpus, & conficitur Christi sanguis. Ego autem in hoc n. 2. solum memini de Consecratione sanguinis, quia solum propositum fuit argumentum de Calice, non de Patenæ. Denique illud etiam hic observa, quod si Ecclesiæ non iudicatur, esse quid Metaphysicum, requirere consecrationem in Patenæ, quia in ipsa constringendum est Corpus Christi: nec iudicandum, quid Metaphysicum esse, requirere Consecrationem Calicis, quia in ipso Christi Sacratissimus Sanguis est conficiendus.

3. Nec item in iure determinata est materia, ex qua constanda sint Pixis, Sphæræ, & prædicta similia. Sic Suar. dist. sect. 7. Hurtad. d. diff. 10. Marchin. de ord. tract. 3. p. 3. c. 3. num. 6. consulendum tamen, fieri ex auro, vel argento: Quare si ex meliore materia fierent, ut ex solida gemma pretiosa, facilius acquiescerem, quam acquievi supra c. 1. §. 1. n. 3. in Calice, quia hic non est illud periculum imbibendi sanguinem.

4. Si propter paupertatem Pixis, vel Sphæræ fieret ex alia materia inferiore, v. g. ex stanno vel ære non fore mortale docet Suar. ibid. §. Tertio obiter, sub finem: multo ergo minus si ex ære inaurato.

5. Nota autem hic tria. Primum, hæc Vasa posse ab eo benedici, qui habet authoritatem benedicendi omnia ornamenta, præter ea in quibus adhibetur sacra unctio: in his enim iam illa non adhibetur. Sic Delugo de Euch. d. 20. sect. 4. n. 96.

Secundò, ibid. intra dictam Pixidem non esse necesse ponere aliud vas lineum benedictum benedictione Corporali; ut putavit Vasquez, ductus ex consuetudine cuiusdam Ecclesiæ; quia id, nec in iure fundatur, & obstat communissima aliarum Ecclesiarum consuetudo. Tertio (ut id obiter dicam) non valere illam paritatem. Calix, imò eadem Pixis plena particulis, quando fit consecratio, debet esse supra aram lapideam, ut infra c. 5. §. 1. n. 4. dicitur, ergo Pixis quando servatur cum Eucharistia in tabernaculo, debet eam servari super aram. Non, inquam valere, siquidem satis est, si servetur supra Corporale, ut contra Vasq. citatum, & non approbatum à Delugo d. 20. de Euch. sect. 4. num. 97. docet ipsa praxis, & quadam congruentia, quia nimirum in Pixide tunc non fit consecratio, sed quod consecratum est, custoditur.

6. Cætera Vasa, nempe Tabernaculum, seu Custodia, intra quam obsecurata Pixis custoditur; Phialæ seu Ampullæ, ubi servatur vinum & aqua; Pelvis & Vas, quibus manus Sacerdotis in Missa abluntur, & similia, utpote aliquantulo remotiora à sacro Ministerio, benedictione multo minus egent: Ex Suario dist. d. 81. de sac. sect. 7. §. ult. Munda tamen sunt, quantum fieri potest, & reverentiam Sacramento debitam.

CAPUT II.

Quis cultus Sacris his Vasis, & similibus debeat.

1. Pura quæ sparsim hac de re suis in locis dicenda, ideo huc reducimur, quia hic colligere expeditius existimavimus.

Circa tria autem eiusmodi cultus versari poterimus, circa contactum eorum. Secundò, circa usum profanum, sive scilicet, quæ sacris his instrumentis ad usum communem, sive communibus utatur, seu ea convertat ad usum aliam de singulis.

S. I.

2. Certum est primò, Calices, & Patenas, quæ ad sacris Eucharistiæ speciebus sunt, & omnia, quæ in ipsum consecrationem, Christumque designant, ut Aras, Agniquæ cerei non debere ex contactu, nec a manu, immediata, propter reverentiam, & scemini attingi: Attingere autem citra contactum non esse mortale, certum sit; imò si subsit casualitas, quia non videtur res ex se gravis, ac proinde iusta causa excusationem facile admittens. Ita Sac. disp. 81. sect. 8. An sine causa sit veniale, morale disputabimus.

3. Dixi (vacua) nam quando continent sacra Eucharistiam, sicut etiam Pixides, Ciboria, & similia, do eadem continent, contingi sine mortali non possunt, nisi à Sacerdotibus, & in aliquo casu, de quo sumus in opusculo expedienda Commun. cap. 6. in illis, id requirente summa Christo Domino debita reverentia Eucharistiam ipsam, Christum & Oleum sanctum tangere, grave etiam quid est, unde à laicis, & clericis non Sacerdotibus tangi hodie non licet. Bonac. in 1. decal. præc. d. 3. q. 1. p. 4. n. 13. Azor. tom. 1. c. 9. q. 9. esto aliud tulerint præfata tempora quando Eucharistia in manus fidelium ab ipsis assumenda pergebatur Azor. ibid. q. 12.

4. Certum est secundò, alias vestes benedictas, nec sacram Eucharistiam immediata contingenti, & Christum unguntur, ut sunt Mappæ, vestes Sacerdotales &c. esse concessum omnibus ea contingere. Sic Sac. disp. 8. de sacram. sect. 8. §. Tertium exemplum. Laym. lib. 5. tr. 5. §. 2. 6. n. 20. Idem puto de Sacris Sanctamentis liquiis, idemque quod eas gestandis, sentio, licet eas thecis inclusas, gestare & transferre, imò & in processibus publicis portare laicus potest. Ratio horum est, quia hæc cum debita reverentia exhibere non est esse malum, & nulla in contrarium extat prohibitio, de Adoratione, p. 6. n. 15. Sanch. lib. 2. in decal. c. 43. n. 1. alique satis superque diluunt.

5. Certum est tertio Pixides, Ciboria, Sphæræ, & lunulas, etiam si benedictæ sint, posse ab omnibus attingi sine ulla culpa, quando nondum sacram Eucharistiam continerunt. Ita Laym. l. 5. tr. 5. c. 6. n. 12. Ratio est, quia ex una parte sacro Christum non sunt uncti, & Calices, & Patenæ & ex altera, reverentiam illam contactui sacrarum Eucharistiæ speciebus debitam non traxerunt.

6. Idem sentio de Corporalibus, Pallis, & Porcionibus, non solum quando ad sacrum usum nondum fuerunt adhibita, sed etiam quando post sacrum usum soluta fuerunt. Ratio est quia licet tunc ex Bonac. de Eccl. 4. q. ult. p. 9. n. 24. aliisque, non sint iterum benedicenda, cum per solam lotionem benedictio ab eis non deferatur, atque adeo simpliciter nova non sunt, tamen soluta, moraliter censentur perinde ac si essent nova.

7. Sed quid postquam hæc dicta num. 3. contingerent